

Intézkedések az általános, felsőfokú esti és látogatás nélküli oktatás megszervezésének megjavítására

A Román Munkáspárt Központi Bizottsága és a Minisztertanács határozatáról

A Román Munkáspárt Központi Bizottsága és a Minisztertanács nemrég határozatot hozott, amely számos intézkedést ír elő az általános műveltséget nyújtó és felsőfokú esti és látogatás nélküli oktatás megszervezésének megjavítására.

A határozat értelmében az 1962-1963-as tanévtől kezdődően az általános műveltséget nyújtó középfokú esti oktatás (VIII-XI. osztály) tantárgyaira felvehető az iparban, szállásban, építkezésben, erdőgazdálkodásban, vagy állami mezőgazdasági vállalatokban dolgozó fiatal szakmunkások, akik elvégezték a hetéves, vagy ezzel egyenértékű iskolát és akiknek életkoruk a VIII. osztályba való felvételkor nem haladta meg a 25 évet.

Az általános műveltséget nyújtó esti oktatásban résztvevő tanulók bizonyos könnyítéseknek élhetnek. Így például

olyan munkabeosztásban dolgozhatnak, amely lehetővé teszi számukra a tanfolyamok rendszeres látogatását; egyszerű 30 napos fizetett szabadságot kapnak a pihenőszabadságon kívül, hogy az érettségi vizsgára készülhessenek és jelentkezhessekn.

Az általános műveltséget nyújtó látogatás nélküli oktatásba részt vehet bárki, aki tanulmányait kiegészítésül óhajtja, s ajánlást kap attól a vállalatától, intézménytől, ahol dolgozik, illetve a rajoni (városi) oktatásiügyi osztálytól. A tanulók felsőbb osztályba lépése vizsga alapján történik. A vizsgaszabályzatot az Oktatásiügyi Minisztérium jelöli ki.

Egy tanév folyamán a tanulók csak egy osztályt végezhetnek el.

A látogatás nélküli oktatás keretében tanulók a tanév folyamán rendszeres segítséget kapnak konzultációk, meditációk, ellenőrző dolgozatok stb. formájában. Az általános műveltséget nyújtó, látogatás nélküli oktatásban felvett tanulók a vizsgákra való részvétel céljából, a pihenőszabadságon kívül évente 30 naptári napra terjedő fizetés nélküli tanulmányi szabadságot kaphatnak. Minden osztályban a tanuló kérésére — részletekben vagy egészben kivétel — egyetlen szabadságot adnak.

Az általános műveltséget nyújtó esti és látogatás nélküli oktatás VIII. osztályába a felvétel versenytárgya alapján történik: a jelentkezők írásbeli és szóbeli vizsgát tesznek a román nyelv és számtan V.-VII. osztályos anyagából.

A felsőfokú esti oktatást a műszaki oktatási intézmények keretében szervezik meg azon dolgozók számára, akik magasabbfokú szakképzést akarnak nyerni szakmájukban, vagy valamely rokonszakmában.

Ebbe az oktatási formába felvehetnek az iparban, mezőgazdaságban, erdőgazdálkodásban, szállásban, építkezésben, tervező intézetekben, kutatóintézetekben és felsőoktatási intézetekben dolgozó szakképzett munkásokat, mestereket vagy technikusokat, tervezőket, technológusokat, vagy laboránsokat: olyan szakmunkásokat, mestereket, vagy technikusokat, akiket különböző

(Folytatás a 3. lk oldalon)

Korszerű felszerelés

Nagy fejlődésen ment keresztül a Vagongyár kovács részlege. A nagykalapácsokat, illőket, rég kiszorították a hatalmas, korszerű automata és felautomata présgepek. Itt, ebben a modern műhelyben készült a vagonokhoz szükséges, több mint 600 alkatrész.

A modern technika vívmányaival lépést tartva a vállalat vezetősége ezt a részleget is újabb gépekkel látta el. Előkészítették egy 160 és egy 100 tonnás excentrikus prés alapzatát. Most már csak a gépek felszerelése van hátra. De ezzel nem merültek ki a kovácsműhely korszerűsítésének tervei. A közeljövőben több nagy présgépet és melegítő kemencét helyeznek üzembe, melyek hozzájárulnak a termékek minőségének javításához és a termelékenység növeléséhez.

Kifogástalanul dolgozik a munkahelyén, de az IMSZ szervezeti munkában is példaképül szolgál — mondotta Benea Voichitza az osztályvezető. A beosztás a Készruhágyár 5. számú nőruha osztályán hangzott el. Benea Voichitza akkor a kézimunka osztályán állt. De egyre inkább megszokja a gépnél végzett munkaszakaszokat is. Altlában könnyen és alaposan elsajátítja a modellválogatást, sokat adta újabb munkákat. Gyakran állítják elő követendő példaként a többi fiatal elé.

Számadás

Szétaradó fény: önnel köszöntött be a szeptemberi reggel. Jókíváncsi varázslat az emberek arcára. Ezen a napon ugyancsak szép számmal akadnak járókelők, hiszen mint a megfagyott méhkasból, úgy áradt szét az utcán az iskolába induló gyermekek hada.

A tanév első napjától aránylag rövid idő telt el. Mégis mennyi ismeretet gyűjtöttek, mennyi újat tanultak! Az első osztályosok már megbarátkoztak a betűkkel, számokkal. Sokat tanultak a nagybetűk és a kisbetűk közötti különbségről. A napokban meg arról hallottunk, hogy nemcsak a megkezdődött az évről való dolgozatírás. Ez lesz az új iskolaév első szakaszának komolyabb számadása. Tanulóira, nevelőire egyformán felelősséget jelent a tanév első feladatainak. Hiszen az elvégzett munka számba-tele minden alkalommal azt jelenti, hogy komoly helytállással, becsülettel kötelezettségvállalással akarjuk lezárni az eltelő időszakot és a jól végzett munka tudatában akarunk hozzájárulni az új feladatok valóra váltásához.

Hogy milyen lesz az első évharmad számadása, milyen eredményekkel ér véget az első szakasz, nem akkor dől el, amikor a hőfőrel fűtetlapra felírják a dolgozatukat, hanem most, amikor az olvasásra, jártékra szánt idő rövidsége fogja kis- és nagydíjat, s hosszabb időt tölt az algebra, fizika könyvek társaságában, több kalandos utazást végez a térkép, mint egykor szokta.

Bár még elég idő maradt hátra addig is, amíg az első évharmad számadása, milyen eredményekkel ér véget az első szakasz, nem akkor dől el, amikor a hőfőrel fűtetlapra felírják a dolgozatukat, hanem most, amikor az olvasásra, jártékra szánt idő rövidsége fogja kis- és nagydíjat, s hosszabb időt tölt az algebra, fizika könyvek társaságában, több kalandos utazást végez a térkép, mint egykor szokta.

Bár még elég idő maradt hátra addig is, amíg az első évharmad számadása, milyen eredményekkel ér véget az első szakasz, nem akkor dől el, amikor a hőfőrel fűtetlapra felírják a dolgozatukat, hanem most, amikor az olvasásra, jártékra szánt idő rövidsége fogja kis- és nagydíjat, s hosszabb időt tölt az algebra, fizika könyvek társaságában, több kalandos utazást végez a térkép, mint egykor szokta.

Bár még elég idő maradt hátra addig is, amíg az első évharmad számadása, milyen eredményekkel ér véget az első szakasz, nem akkor dől el, amikor a hőfőrel fűtetlapra felírják a dolgozatukat, hanem most, amikor az olvasásra, jártékra szánt idő rövidsége fogja kis- és nagydíjat, s hosszabb időt tölt az algebra, fizika könyvek társaságában, több kalandos utazást végez a térkép, mint egykor szokta.

Legújabb

Események, hírek, jelentések, események, hírek

A Vagongyár tapasztalatai más üzemekkel

Az aradi Vagongyár műszaki káderében ebben az évben 14 ízben folytatott tapasztalatcserét különböző vállalatokkal, üzemekkel és tudományos intézetekkel. A brassói Steagul Rosu, a kolozvári Unirea és Tehnofrig vállalatokkal folytatott tapasztalatcseré nyomán 25 korszerű és eljárási és termelői anyagokat hoztak be a vállalatba.

Szerződéskötések

Ma, szombaton reggel kezdődnek meg a IV. Arumintakiallítás bemutatott fém- és vegyipari cikkek a szerződéskötések. Ebből az alkalomból az Arumintakiallításban megjelennek a kereskedelmi egységek küldöttel, valamint az ICRM beszerzői, hogy megkössék a szükséges szerződéseket. Városunkból is hat tagú bizottság indult utnak az ipari termékeket árusító Helyi Kereskedelmi Szervezettől, hogy kiválasszák az 1963-ra szükséges ipari termékeket.

A következő hét folyamán a textil és cipőárak szerződéskötésére kerül sor. Ebből az alkalomból a Helyi Kereskedelmi Szervezet újabb bizottságot indít utnak a fővárosba.

Elkészült a vingai filmszínház

A napokban teljes egészében befejezték a vingai filmszínház építését és berendezését. A korszerűen berendezett és mozi sokkal nagyobb befogadóképességű, mint a régi, éppen ezért a vingaiak türelmetlenül várják megnyitását. Az új mozi ünnepélyes átadására a közeljövőben kerül sor.

Közös ötlettel, közös erővel

A Teba gyárban több helyen gondoltak az anyag gyors, pontos mozgására, belső szállítása. Az újítók se nem telenek, se nem telenek. Így volt ez a festő és csomakötő osztály közötti folyosón történő anyagmozgatás esetében is.

A kéz erővel továbbítani a meglehetősen súlyos kocsi. Technikusok és mérnökök fogtak össze a nehézség kiűzésére. Többben is foglalkoztak a különböző lehetőségekkel, míg nem megalkották az újítást. A „szerelői jog” nem egy személyé. Sokan járultak hozzá. És éppen ez az értékes benne. Több hozzájáruló ügyessége kristályosodott ki, az automatikus szállítóberendezésben, amely már csaknem készen van. Helyén az elektromos berendezés és kézen a sinen szaladó kocsi, amelyhez majd a szállítóköcsök kapcsolódik. Még van mit tenni a motornál, no meg a jelzőberendezésén. Hiába, itt most nagyobb lesz a közlekedés, vigyáznunk kell, nehogy balesettel járjon! Így automatizálják közös ötlettel, közös erővel ezt a nehéz munkát.

Nagyobb figyelmet a gazdasági építkezésekre

Gyors léptekkel közeledik a tél. Az előrelátók már megtették a szükséges intézkedéseket a tüzfűtés és a téli ruhák beszerzésére. Az ember gondoskodik magáról idejében. De a tél időre nemcsak saját magunkról, hanem — mezőgazdasági viszonylatban — állatokról is gondoskodni kell. A takarmányok jó elraktározása mellett igen fontos feladat az állatok téli elszállásolása is. Idén pártunk és kormányunk támogatásával a rajon és a városkörnyéki kollektív gazdaságok állattálmányai nagymértékben növekedtek. Számos gazdaságban teljesítették az állattálmány növelésének előírányzatát.

S most, amikor a tél napok közeledéséről beszélünk, feltétlenül szólnunk kell arról is, hogyan gondoskodunk megkezdett állattálmányunk téli elszállásolásáról.

Idén valamennyi kollektív gazdaságban komoly építkezések folytak. A térszerte 9.222 szarvasmarha elszállásolására kellett istállót építeni. Ez azt jelentette, hogy mintegy száz istálló építését kellett elvégezni. Ezenkívül 2.196 anyasertés számára fiataltól, 12.000 sertés számára hízaladt, 418.000 baromfi számára megfelelő szálláshelyet és 11.950 juh számára karámatot kellett építeni. Azokban a gazdaságokban ahol a vezető tanácsok a pártalapszervezetek irányításával az év elejétől kezdve következetesen foglalkoztak az építkezések kérdésével, és tudatában voltak annak, hogy az állatok elszállásolását még a tél napok beállta előtt biztosítani kell, ott komoly eredményeket is értek el. E tekintetben dicőseleg szólhatunk a mácsai kollektív gazdaságról, ahol az év elején három szarvasmarha istálló építését irányozták elő, de mivel az állattálmány a térszerzési tervnél nagyobb mértékben növekedett, öt istállót építettek. Ugyanakkor komoly figyelmet fordítottak arra, hogy a helyi erőforrások felhasználása révén csökkentsék az önköltségi árat is. Mivel az istállók falait téglával és vályog keverékkel

húzták fel, sikerült elérniük, hogy egy-egy istálló építésénél 15 százalékkal csökkent az önköltségi ár. Jól dolgoztak a vingai Hrisztó Botev gazdaságban, valamint a kisiratosiban. Az említett gazdaságokban már nem okoz gondot a rossz idő beállta, megfelelő körülmények között szállásolhatják el az állatokat.

Ha rajoni viszonylatban vizsgáljuk az eredményeket, általában sikerekről számolhatunk be. A térszerzési száz szarvasmarha istálló közül eddig 91 készült el, a 9.222 férőhely előírányzatából eddig 9.728 férőhelyet biztosítottak. Figyelembe kell azonban venni azt, hogy több gazdaságban még nem fejezték be az előírányzott építkezéseket. Rajoni viszonylatban ezek lemaradását az olyan gazdaságok eredményei ellensúlyozzák, amelyek teljesítették a tervelőírányzatukat. A pécsai Dózsa György kollektív gazdaságban például idén nagyráru építkezéseket kellett volna megvalósítani, így többek között két szarvasmarha istállót, két fiataltól, két baromfiot, három hízaladt, stb. Az említett építkezések közül azonban mindössze a két fiataltól építettek fel, és befejezték az előző években megkezdett gabonarakarát építést. A székesúti kollektív gazdaságban a térszerzési terv három istálló helyett csak egyet húztak fel. Hasonló a helyzet a sótrányfal gazdaságban is. A nagyfalusi és szentmártoni gazdaságokban mindezekkel még hozzá sem kezdtek az istállók építéséhez.

(Folytatás a 3. oldalon)

VERSENYBEN a levelek

Teljesítették őszi tervfeladatukat

Az ujaradi GTÁ traktoros brigádja a szocialista verseny keretében célul tűzte ki, hogy November 7. társületére teljesítik őszi tervfeladatukat.

A kedvezőtlen időjárás okozta, nehéz munkafeltételek között, a munkádó jó kihasználásával az ujaradi GTÁ négy traktorbrigádja jelenthette, hogy November 7. társületére sikerült teljesíteniük őszi tervfeladatukat. Így többek között a szépfalusi kollektív gazdaságban dolgozó brigád 109,6, a pankotal gazdaságban dolgozó 105,2, a galsai gazdaságban dolgozó 101,6 és az Ujaradon dolgozó traktoros brigád pedig 101 százalékkal teljesítette őszi tervfeladatát. Csak néhány tízed százalékkal válasszotta el a buzásaki, horiai, muskai és tisa-nouai gazdaságokban dolgozó traktorbrigádokat attól, hogy teljesítsék tervfeladatukat. A jó munkaszerzés, a traktorosok lelkes munkája meghozta eredményét.

Cervinschi Samuil traktoros tervfeladatát november 7-ig 150 százalékkal, Debelean Dumitru 148, Csomos Imre 137, Bincihel Gheorghe 123, Wachter Péter 120,5, Lupusca Gheorghe 119, Farkas Pál 118,6, Vasi Petru pedig 118 százalékkal tett eleget őszi tervfeladatának.

Az ujaradi GTÁ traktorosai fáradságot nem ismerve dolgoznak azért, hogy idejében, a legjobb körülmények között végezzék el az őszi munkálatok tervfeladatát, amelyet a gépalomás viszonylatában november 7-ig 88 százalékkal teljesítették.

Söllner Antal

Nagyteljesítő képességű gépek

Az ország szénbányáiban az idén számos, nagy teljesítő-képességű korszerű gépet helyeztek üzembe, többek között kombájnokat, villanyárammal és sürtített levegővel meghajtott rakodógépeket, mozdonyokat, bányászati stb. A Munténia, Ardealul és Oltenia trösztök kitermeléseiben például 5 korszerű bányakombájnt állítottak be, amelyek jelentősen növelték a széntfejtés gépesítési fokát.

A gépesítés kiterjesztése révén a széntiparban 2,6 százalékkal csökkent a tervezett önköltség s így 30 millió lett a karítottak meg előírányzatot feleli.

Tik-tak, tik-tak, kóp-kóp, kóp-kóp, brr... — sürdül ki a Victoria órágyár szerelvényének folyósójára. Az ajtók mögött szorgalmas dolgozók munkálkodnak.

Gáll József elvtárs, a vállalat alapszervezetének titkára így szól:

— Jöjjen, bemutatok egy csoportvezetőt, az aragás riasztóórát készítő műhelyből. Erdemes megismerkedni vele. Csoportja a 6-os számú és a szocialista versenyben — mondhatom — majdnem mindig az első helyet foglalja el. Sok érdekeset hallhat tőle.

Habozás nélkül Gáll elvtárs nyomába szegődtem. Benyitottunk egy szép, világos kis műhelybe. A folyosón hallott halk berregés innen eredt: próbálták a riasztó-órát. Pácurar Gheorghe brigádfelölős éppen alkarré székelt ment. De hamarosan megérkezett. Eleinte mintha kicsit zavarta lett volna. De amikor munkájára, mindennapi tevékenységére terelődött a szó, hamar megtaláltuk a közös nyelvet.

— Ugy hallottuk, az elvtárs esztorgályos, mégis, hogy lehet az, hogy most az óra bonyolult szerkezetét szereli — tettük fel a kérdést.

— Nem is olyan bonyolult itt a munka, mint ahogyan az első látásra tűnik. Igaz, hogy nagy figyelmet igényel. De a kármelyik más mesterséghez is figyelem és sziv szükséges. Üzemünkben a minőség javításáért harcolnak a dolgozók. Természetesen, hogy ezt csak úgy lehet elérni, ha szívet dolgozunk.

— Véleményem szerint először is állandóan tanulmányoz-

Evekkel ezelőtt teljesült régi vágyam, az órágyárba kerültem.

— Miben látja sikerének titkát?

Kérdésünket pillanatnyi csend követte.

— Véleményem szerint először is állandóan tanulmányoz-

A brigádfelölős

— Mégis, hogy lett esztorgályosból órászerező?

— Először az esztorgályos mesterséget tanultam meg. Rövid ideig dolgoztam a szakmában. Ezután az órászerező mesterségét akartam elsajátítani. Azért mondom, hogy akartam, mert rövid ideig tanulhattam, ugyanis a felszabadulás előtt hárjzt arra kényszerített, hogy már egész fiatalon munkát vállaljak. Azóta mindig szeretem az órákat javítani. Igaz, hogy volt idő, amikor a helyett, hogy megjavítottam volna, még jobban elrontottam öke! De azért az amatőr órájavítással nem hagytam fel.

ni kell a szakmával kapcsolatos folyóiratokat, könyveket. Ha új termékeket állítunk elő, mint például ez az aragásóra, alaposan tanulmányozzuk a gyártási folyamatot.

— Hallottuk, hogy a brigádban fiatal munkások is dolgoznak, akik ezelőtt egy évvel végeztek a szakmai iskolát. Hogyan foglalkozik velük?

— Ezt inkább ökö tudnák megmondani. Én csak annyit teszek, amennyi tőlem telik. Igazságot nekik segíteni. Itt van például Samoilá Sofica, aki sokszor fordul hozzám segítségért, ha valamivel nincs tisztában. Clurdaru Octavian IMSZ-tag ipari tanuló korában is

A Libertatea cípőgyár kapáta részlegén Pálfi József kommunista brigádfelölős és Vlaszl Tibor minőség ellenőr a kaptafa minőségéről beszélgetnek. Megbeszélésük fő témája, hogy a részlegről a követelményeknek megfelelő minőségű áru kerüljön ki.

Villáminterjú

Egy pártoktatási kör harmadik szemináriuma után

A minap az alábbi kérdéssel fordultunk a Vörös Trió gyár pártbizottságának titkárához, Boran Elena elvtársnőhöz: melyik pártoktatási kör működik az üzemben a legjobban?

Többet is említhetnék — mondotta — de foglalkoznak ezúttal a Román Munkáspárt történetének második évszázadát tanulmányozó körrel. Az egyike a legjobbaknak. Váduva Cristea elvtárs, a propagandista, a műszaki szolgálatnál dolgozik. Ott megtalálják.

Igy is történt. Váduva elvtárs a beszélgetés előtt vastag jegyzetfüzetet tett elének, amelyben szépen, letisztítva ott sorakoznak az eddig megtartott előadások tematikái, a pártkabinetnél elhangzott előadások alkalmával, valamint a forrásanyag áttanulmányozása közben készített jegyzetek, a szemináriumokon megvitatásra került kérdések.

— Milyen eredményeket értek el a pártoktatási körben ebben az esztendőben? — kérdeztük a propagandistát.

Az eddig megtartott három szeminárium azt igazolja, hogy az előző esztendőben jó munkát végeztünk. A hallgatók politikai-ideológiai felkészültsége továbbfejlesztett és a tavaly tanultaknak ebben az oktatási évben is hasznát veszik. Ezzel magyarázható, hogy a kör minden hallgatója „nagyon jó”, illetve „jó” érdemjegy színvonalát veszi részt a kéthetenként sorra kerülő szemináriumokon megbeszélésein. Emeltesre méltó, hogy eddig egyetlen igazolatlan hiányzás sem volt körünkben.

— Hogyan készül fel az előadásokra, szemináriumokra?

— Elsősorban alaposan áttanulmányozom a soronlévő lecke forrásanyagát, elkészítem az előadás vázlatát, a szeminárium kérdéseit. Rendszeresen látogatom a pártkabinet előkészített előadásait. Egyszer sem hiányoztam se idén, sem tavaly. A pártkabinetnél résztveszek a felmerülő kérdések megvitatásában, kiegészítem jegyzeteimet. Így aztán, jól felkészülten jelenhetek meg a hallgatók előtt.

— Minek tulajdonítja az elért sikereket?

— Részben annak, hogy a pártkabinetnél alaposan előkészítettem bennünket a így mélyrehatóan megvilágíthatunk a kör tagjai előtt minden felmerülő kérdést. Közvetlenül az eredményekhez az is, hogy körünk valamennyi tagja számára idejében beszerztük a szükséges forrásanyagokat, így a zavarlatlan, elmélyült tanulást nem akadályozta. A siker legzáróbb záloga azonban, sze-

rintem, kétségtelenül az a szorgalom, amellyel a hallgatók igyekeznek politikai és ideológiai ismereteiket gyarapítani. Emeltesük is meg néhányat a legjobbak közül. Iktassuk ide Faur Aurelia, Stefan Dolina, Grefner Lucia és Ruva Ioan nevét.

— S kik azok, akik több szorgalommal jobb tanulmányi eredményeket is elérhettek?

— Természetesen ilyenek is akadnak. Ez a helyzet például Vircaci Dumitru, Izsák Sándor és Baltá Petru elvtársakkal.

Először talán keressük fel a legjobbak egyikeit, Ruva Ioan elvtársat s kérdezzük meg tőle:

— Milyen tanulmányi módszereket alkalmaz?

— Átlagban négy-öt órát fordítok egy-egy előadás anyagának elsajátítására s a jegyzetek elkészítésére. Már az előadás során igyekszem minél teljesebb jegyzeteket készíteni, majd alaposan átolvasom a forrásanyagot, kijelölöm és aláhúgom a fontosabb részeket, ezt követően pedig jegyzeteket készítek az anyag eszmei mondanivalójáról. A ceruzával készített feljegyzéseket utólag átlírom tintával egy füzetbe. Ezt használom szemináriumok alkalmával. Előfordult már, hogy nem sikerült négy-öt óra alatt elvégezni ezt a munkát. Így történt például legutóbb azzal a leckével, amely az augusztus 23-i fegyveres felkelés eseményeit tartalmazta. Ilyenkor több időt töltök tanulással, hiszen megéri. Az említett lecke is igen érdekes volt, annál is inkább, mivel a történelmi napokat mi idősebbek átéltük.

S vajon hogyan tanul Baltá Petru? Lényegében azonos módszerekkel. Rendszeresen részt

vesz az előadásokon, jegyzet, elolvassa a forrásanyagokat...

Hol akkor a hiba? Miért nem sikerült neki is olyan jó eredményeket elérnie, mint a legjobbaknak, hiszen még fiatal s elvtársai határozottan többet igényelnek tőle. Talán azért, mert mint maga is említette:

— Kijegyzem egész röviden a lecke lényegét, hogy tudjam miről van szó...

Egy látszik azonban, ez nem elegendő! S mivel nem elegendő, nem kölcsönöz Baltá elvtársnak elég alapot arra, hogy minden szeminárium alkalmával érdemben részt vegyen a kérdések megvitatásában. Ezért kell gyakran a propagandistának szorgalmaznia, hogy kérjen szót. Alaposabb munkával, lelkiismeretesebb tanulással viszont mindez elkerülhető lenne.

Baltá Petru is felsorakozhatna a legjobbak mellé, nemkülönben Vircaci Dumitru és Izsák Sándor elvtársak.

Hisszen a „jó”-tól a „nagyon jó”-ig sohasem vezet bejárhatatlan ut!

Kása János

50 évvel ezelőtt létesült lasiban az első műszaki felsőiskola

Kiemelkedő eseményt ünnepel ezekben a napokban a lasi kulturális-tudományos élet: 50 évvel ezelőtt létesült a városban az első műszaki felsőiskola. A Politechnikai Intézet tanszékéből az alkalmából tudományos ülésszakot tart.

A lasi Politechnikai Iskola, amely a népi demokratikus rendszer évelében Politechnikai Intézet alakult át, sokoldalúan fejlődött.

1948-ban az intézetnek mindössze egy épülete volt, ma négy nagy épülettel, 17 előadóteremmel, 53 kőlép-pen felszerelt laboratóriummal, tanterekkel stb. rendelkezik. 1948-ban 800 diák, most pedig több mint 5.000 diák látogatja az előadásokat.

A diákok tudományos köreinek munkája egyre átfogóbb jellegű. 1954-ben a 16 tudományos körben mindössze 84 diák tevékenkedett, ma pedig több mint 600 diák fejt ki tevékenységét csaknem 90 tudományos körben.

Képek a Motorul sportközösség tevékenységéből

Hatszáz tagot számláló a Motorul sportközösség, amely a Gépjavító üzemben működik. Hurruban Petru elnök vezetésével különböző sportszakosztályokat létesítettek a vállalatban. Így például labdarugó, ökölvívó, sakk, motor és turisták szakosztály működik jelenleg a vállalatban. Minden szakosztály tevékenységét egy-egy elnök vezeti, irányítja. Általában elmondhatjuk, hogy a Motorul sportközösség jó eredményeket ért el az utóbbi időben, de vannak még hiányosságok is, amelyeket maradéktalanul fel kell számolni.

Labdarugás. Már néhány éve, hogy a Motorul labdarugó csapata a városi bajnokságban szerepel. De nemcsak első, hanem ifjúsági és törpe csapattal is rendelkezik a sportközösség. Ez pedig azt bizonyítja, hogy a sportközösség vezetőségének foglalkozik az utánpótlás kérdésével. De ha már a labdarugásról tartunk, említsük meg néhány szóban az első csapatot. A keret fiatal játékosokból áll. Tulnyo-

mó többségük fegyvermezett, azon fáradozik, hogy jó eredményeket érjen el a csapat a városi bajnokságban. Ezek közé sorolhatjuk Vágálan Gheorghe, Clobanu Ioan, Reichert Péter és más játékosokat. De nem mondható ugyanez Onet Pascu, Vlaicu Teodor, Macavei Aurel labdarúgókról, akik hiányoznak az edzésekről, nem tartják tisztában az edző utasításait, letében az edző utasításait, fegyvermezettnek, a pályán. Ennek következtében a csapat több mérkőzést elvesztett és jelenleg a táblázat közepesorójában foglal helyet. A jó eredmény eléréséhez megköveteli az egészséges csapatvezetést, a kitartást. Ez a feladat a sportközösség vezetőségére hárul. Nem elegendő csupán bevonni a fiatalokat a sporttevékenységbe, hanem szükséges nevelni is őket a minél jobb eredmények elérésére céljából.

Ökölvívás. Ez a szakosztály 15 igazolt ökölvívóval rendelkezik és a különböző városokban rendezett versenyeken jó eredményeket ért el. Így például a Motorul ökölvívó Hayer József edző irányításával részt vettek Nagyváradon, Szegeden, Lipcán, Szalontán és Szászrégenben rendezett versenyeken. A legjobb eredményt ebben az évben érték el, amikor legyőzték Temesvár ökölvívó válogatottját. Meg kell említeni Miháics István és Lingurar Aurel fiatal ökölvívókat, akik tartományi ifjúsági bajnokságot nyertek.

Nem soroljuk fel valamennyi szakosztály által elért eredményeket. Elmondhatjuk azonban, hogy a sakk és a motor szakosztályok is szép sikerekről számolhatnak be. A motorosok például részt vettek a Brassó és Climpina közötti utazáson.

megrendezett versenyen. Emeltesre méltó, hogy a 24 versenyző közül Stoll Robert és Hónig Árpád a Motorultól a 6. illetve a 9. helyezést érték el.

Néhány szóban meg kell említenünk azt is, hogy a turisták szakosztály, amelynek Princes Rudolf a vezetője, már régebben megalakult a vállalatban. Azelőtt jó eredményekről számolhatott be a szakosztály, hiszen számos kirándulást szervezett. Idén azonban csak papíron létezik. Ezért a mulasztásért Princes Rudolfot terheli a felelősség, aki az utóbbi időben nemtörődöm magatartást tanúsított feladatának teljesítése iránt. Egyébként a vállalatban folyó sporttevékenység kérdését a napokban elemezte a pártalapszervezet, melynek gyűlésén bírálatban részesítették Princes Rudolfot is. Helyes, hogy az alapszervezet elemezte a sportkészségét. A gyűlésen ugyanis számos hiányosság került felszínre, amelyek a sportközösség vezetőségének tevékenységében megnyilvánulnak. Terv szerint ebben az évben meg kellett volna alakítani a kézilabda, röplabda és a torna szakosztályokat, de eddig semmit sem tettek ez irányban. Ezért a mulasztásért Hurruban Petru elvtársat, a sportközösség elnökét terheli a felelősség, aki szem elől tévesztette ezt a fontos problémát.

Az a tény, hogy a vállalat alapszervezete foglalkozik a sporttevékenység kérdésével, biztosíték arra: a jövőben sokkal jobb eredmények eléréséről számolhat be a Motorul sportközösség vezetősége. Egyébként a hozott intézkedési tervbe foglalták a tömegsport széleskörű kifejtését a vállalatban.

Hegedűs István

Hasonló területről — különböző eredmény

A mácsai kollektív gazdaságban a tavasszal a csoportok között verseny indult a legjobb kukoricatermés eléréséért. A csoportfelelősök és a kollektivisták is komoly figyelmet fordítottak arra, hogy a talajt jól előkészítsék, jól végezzék a vetést s majd később a növénygondozást.

A kukorica mindenütt szépen fejlődött. A kedvezőtlen időjárás ellenére is általában olyan termésünk volt, amire számos kollektívista még a legkedvezőbb időjárás esetén sem mert volna számítani. Az elmúlt napokban elbeszélgettem Tolan Pavel és Krausz Teréz csoportfelelősökkel, akik elmondották: a verseny folyamán igyekeztek, hogy a csoportjukba tartozó kollektivisták jó munkát végezzenek. Kitűnt azonban, hogy azok a kollektivisták, akik még nem értették meg a haladó agrotechnikai módszereket és következtetésekkel alkalmazták azokat a terméshozam növelése érdekében.

zeten alkalmazta a gazdaság vezető tanácsának, a brigád- és csoportfelelősöknek útmutatását, 5.930 kiló szemes termést takarított be egy hektárról. Hasonló eredményeket értek el Taubert Siegfried, Schmidt György és mások. Ugyanakkor Fresinger Márton csak 2.920, Tolan Florica pedig 2.465 kiló szemes termést takarított be hektáronként. A gyengébb termés elsősorban annak kell tulajdonítani, hogy az említett kollektivisták nem végezték jól a növénygondozást és nem hagyták meg a kívánt növényűrűséget. Eppen ezért gazdaságunk vezető tanácsának a téli mezőgazdasági szakoktatás alkalmával továbbra is nagy figyelmet kell fordítania arra, hogy a kollektivisták elsajátítsák a haladó agrotechnikai módszereket és következtetésekkel alkalmazták azokat a terméshozam növelése érdekében.

Soare Gheorghe, levelező

Teljesítették ezévi tervelőirányzatukat

Októberben a Gépjavító üzem munkaközössége kimagázta a sikereket ért el a terv mutatószámainak maradéktalan teljesítése és túlszárnyalása terén. Azok az eredmények, amelyek a vállalat lelkes dolgozóinak keze nyomán születtek a jó szervezésnek és az alapszervezet által a munkások körében kifejtett politikai tevékenységnek eredménye.

A vezetőket még a harmadik negyedév végén megélt minden intézkedést, hogy az év utolsó 3 hónapjának termelésük zökkenőmentesen haladjon. Megállapították, hogy mikorra kell eleget tenni a kötelezettségeknek és ennek megfelelően osztották fel a tervet. Nagy figyelmet fordítottak a szükséges mennyiségi és minőségi anyag idejében történő beszerzésére. Ezért küldöttek utaztak azokhoz a vállalatokhoz, melyek az alap- és segédanyagokat szállítják az üzemnek, hogy a megrendelt anyagmennyiség idejében megérkezzen. Nagy figyelmet fordítottak továbbá a diszpécser-szolgálat újjászervezésére, mely hozzájárul ahhoz,

hogy pontosan nyomon tudják követni a termékek határidőre történő előállítását.

Az októberi eredmény elérésében nagy szerepük van azoknak az intézkedéseknek, amelyek a vállalat vezetősége hozott. Így elsősorban az átszervezés a technológiai folyamatot és ennek következtében a termelés volumene 50 százalékkal nőtt. A kettes számú részlegen egész sor új gépet helyeztek üzembe, mint például köszörőgépet és esztergápadokat. Tervbe vették, hogy ezen a részlegen az év végéig üzembe helyezik a futószalagot, mely lehetővé teszi, hogy a jelenlegi termelést 100 százalékkal növeljék.

Számos ehhez hasonló példát sorolhatnánk fel a vállalat valamennyi részlegéről és üzemosztályáról. Mindezek hozzásegítik a Gépjavító üzem munkaközösségét, hogy egyre szebb sikereket érjenek el. Így októberben az összermelési tervet

18,72, míg az árutermelési tervet 10,26 százalékkal szárnyalták túl. Előzetes számítások szerint ugyanilyen szép eredményeket értek el az önköltségi ár csökkentése, valamint a tervén felüli jövedelem biztosítása terén is. Az egy főre eső munkatermelékenység a fenti említett időszakban 20,34 százalékkal volt nagyobb az előirányzatnál.

Érdemes megemlítenünk, hogy a 2-es részleg lelkes munkaközössége, élen a kommunisták-körrel, november 6-án már teljesítette ideál tervelőirányzatát. Ez a siker is azt tükrözi, hogy a vállalat vezetősége, az alapszervezet irányításával, behatárolt foglalkozik a termelés jó megszervezésével.

Az utolsó negyedévi munka jó megszervezése, a mostanáig elért jó eredmények biztosítását képezi az 1962. évi terv mutatószáma maradéktalan teljesítésének.

K. A.

A Refacerea konzervgyár termékét igen keresettek az Alimontara Helyi Kereskedelmi Szervezet üzleteiben. Az üzem dolgozóit izletes konzervféléseket készítenek és minden igyekeztük arra irányul, hogy bővítsék a választékot és javítsák a minőséget.

Harminchat féle rádióizotop

Az Akadémia Atomfizikai Intézete az idén 12 újfajta rádióaktív izotópot hozott létre (argon-41, vörösréz-64, cérium-141, kadmium-15, szelenium-75 stb.), amelyeket a tudományos kutatás különböző területein alkalmaznak. Hazánkban jelenleg 36 féle rádióizotópot állítanak elő.

Az Intézet kutatói által az elmúlt 10 hónapban előállított rádióaktív izotópok aktivitása 15 százalékkal meghaladja a múlt évben előállított izotópokét.

Az izotóp-termelés növekedése lehetővé tette szélesebb körű alkalmazásukat az iparban, mezőgazdaságban, orvostudományban, a tudományos kutatásban és más területeken. Az ipar például kétszer annyi izotópot kapott, mint tavaly. Ugyanilyen jelentősen növekedett az Iridium-192 termelése, amelyet a hegesztések és különféle öntött alkatrészek minőségének ellenőrzésére használnak.

A biológiai és orvosi kutatások számára megteremtették a feltételeket izotópok és olyan rádióaktív jelzett anyagok előállításának kiterjesztésére, mint például a koldid arany-198, a króm-51, nátriumkrómát formájában és a jódtöbbféle vegyület.

Az Atomfizikai Intézetben előállított és az orvostudományban használt foszfor-32 és jódt-131 rádióaktív izotópokat a bécsi Nemzetközi Atomenergia Ügynökség a nemzetközi szabványok színvonalán állóknak minősítette.

Új vegyipari termékek

A borzesti vegyipari kombinát dolgozó az idén kilenc új terméket állítottak elő: a műgumigyártásban használt alumínium-kloridot, a detergensnek és lágyító szerek előállításához használt zsíros alkoholokat, a hűtőtechnikai iparban alkalmazott metilkloridot stb.

Az új termékek között háztartási cikkek is vannak: szemcsés marószóda, molyirtószer stb.

Vegyiparunk e fiatal egysége jelenleg 25 féle terméket gyárt. A Borzesti vegyészek a választékkal együtt a termelés mennyiségét is növelik. Így például az elmúlt tíz hónapban legyártott termékek értéke 70 millió lejtel meghaladja az 1961. év egész termelését.

(Ag. rres)

Megtakarított fűtőanyaggal

Ezer lehervonatot lehetne oda-vissza elvontatni Petrozény és Piski között azzal a konvencionális fűtőanyagmennyiséggel, amelyet ebben az évben takarítottak meg a petrozényi fűtőház mozdonyvezetői és fűtői.

A színház bemutatja

SZOMBATON, november 10-én este 8 órakor: Indrăzneala. (D-bérlét).

VASÁRNAP, november 11-én este 8 órakor: Indrăzneala (Bérlétszínház); este 10 órakor: O scrisoare pierdută (Bérlétszínház).

Szimfonikus hangverseny

Az Aradi Állami Filharmonia szimfonikus zenekara szombaton, november 10-én, este 8 órával kezdettel tartja az évad hatodik hangversenyt.

Műsor: L. Feldmann: Ballet-zene; Brahms: Második szonora-verseny; Debussy: Egy faun delutánja (előjáték); R. Strauss: Don Juan (szimfonikus költemény).

Vezényel: Brinzeu Nicolae, közreműködik: Alexandru De-

HOL SZÓRAKOZUNK

metriad szonoraművész (Bukarest).

Vasárnap, november 11-én, délelőtt 11 órakor Ifjúsági hangverseny.

A Prichindel bábszínházban

Vasárnap, november 11-én, délelőtt 11 órakor: Fipsi úrsuli, délután 4 órakor: Holnadról.

MOZIKBAN VETÜTT

DÓZSA GYÖRGY filmszínház: Egy év kilenc napja. NICOLAE BALOESCU filmszínház: Háza a keresztútján. HERBAK JÁNOS filmszínház: A mozdonyvezető. I. L. CARAGIALE filmszínház: Tűz a hegyekben. IFJUSÁGI filmszínház: Ker Ogil. PROGRESS filmszínház (Ujrad): Ne hagyj megad.

SOLIDARITATEA filmszínház (Gáj): Hűvelty Matyi. MAK-SZIM GORKIJ filmszínház (Mikolaka): Tizenharmadika éjszakája. ILIE PINTILIE filmszínház (Mosóczy-telep): A kölyök.

Kultúr-előadások

A tanügyi dolgozók klubjában (Vörös Trió-terem, I. C. Frimu utca) szombaton délután a Vörös Trió-gyár művészegyüttese lép színpadra, hogy a jelenlévőknek bemutasson a tudását. Az előadást a Helyi Szakszervezeti Tanács egy bizottsága is megtekintti. A Vörös Trió-gyárak rigmusbrigádjukkal és szölovékesekkel mutatkoznak be a közönségnek.

Vasárnap délután 5 órával kezdettel a Vagongyár, Vörös Trió-gyár műkedvelői és az Artex szövetség tánccsoportja színvonalas műsorral szórakoztatja városunk dolgozóit. A

Kulturpalotában megtartandó előadások fellépnek az említett üzemek énekesei, fuvószenekarának tagjai, a táncosok, szölvisták. A rigmusbrigádok is felkészültek az előadásra.

Eltársi összefüggések

Szombaton, november 10-én délután a December 30 gyár kulturtermében az élmunkások tiszteletére elvtársi összefüggést szerveznek. Ebből az alkalmából a vállalat kulturosportja színvonalas műsort mutat be a jelenlévő élmunkásoknak. Az előadás után a fiatalok részére kellemes szórakozást nyújt majd a tánczene.

Ugyancsak szombaton kerül sor elvtársi összefüggésre a CFR klubban, valamint a Gépjavító Vállalat klubjában is.

A pionírházban

Vasárnap, november 11-én, délután 3 órakor, az iskolások részére irodalmi szimpoziumot szerveznek, melyen megemlékeznek Doftana hőseiről.

Az IPROFIL Dózsa György vállalat ARAD, Aurel Vlaicu út 14 szám

szakképesített asztalosokat

Az aradi Gépjavító üzem KOGALNICEANU UTCA 46.

normán felüli készleteiből, kiutalás nélkül a szocialista vállalatok részére

E L A D: — különböző acélfajtákat — különböző golyóscsapágyakat — különböző más anyagokat

Az érdeklődők forduljanak a vállalat ellátási osztályához. (Telefon 39-02).

A Bolgár Kommunista Párt VIII. kongresszusa folytatja munkálatait

SZÓFIA. (Agerpres).
Amint a BTA hírügynökség közli, a Bolgár Kommunista Párt VIII. kongresszusa november 9-én folytatta a párt Központi Bizottsága és Központi Revizós Bizottsága jelentésének vitáját.
A délelteli ülésen Sztanko Todorov, a Bolgár Kommunista Párt KB Politbúrójának tagja elnökölt. Felszólalt Bojan Bilgarianov, a Bolgár Kommunista Párt KB Politbúrójának tagja, Nikola Tenev, a Plevna tartományi pártbizottság első titkára, Maria Toneva Sztajanova, a trisztentini mezőgazdasági termelőszövetkezet tehenészetének vezetője, Sztóján Gyulov, a Bolgár NK Szakszervezeti Központi Tanácsának elnöke, K. Gyaurov, a Bolgár Kommunista Párt Plovdiv városi bizottságának titkára.
A délutáni ülésen Mitko Grigorov, a Bolgár Kommunista Párt KB Politbúrójának tagja, a KB titkára elnökölt. Felszólalt Rajko Damjanov, a Bolgár NK Minisztertanácsának első alelnöke, D. Metodiev, a Bolgár Irószövetség pártbizottságának vezetője, Naco Papazov, a tudomány és műszaki haladás kérdéseivel foglalkozó állami bizottság elnöke, A. Batlev, a Szilisztria tartományi pártbizottság első titkára, Sztanka Csobanova, a Raszgrad városi pártbizottság első titkára.

A LAGOSZI NEMZETKÖZI VÁSAR ROMÁN CSARNOKÁBAN
LAGOSZ. — November 7-én a lagoszi (Nigéria) nemzetközi vásár román csarnokát meglátogatta dr. N. Anikiwe, a Nigériai Államszövetség főkörmányzója, T. Benson tájékoztató, ügyi miniszter és Hammond, a lagoszi vásár igazgatója kíséretében. A vendégek behatárolt területre a kiállított termékek, s különösen a gépgyártó ipar termékei iránt, csodálatukat fejezték ki hazánk eredményei fölött.

Intézkedések az általános, felsőfokú esti és látogatás nélküli oktatás megszervezésének megjavítására

A Román Munkáspárt Központi Bizottsága és a Minisztertanács határozatáról

(Folytatás az első oldalról.)
funkciókkal bízták meg a párt- és állami apparátusban, gazdasági vállalatokban és tömegszervezetekben; tényleges tiszteket, akik elvégezték az általános iskolát és leértékelték vagy ezzel egyenértékű iskolát végeztek és bizonyítvánnyal rendelkeznek, ha a felvétel időpontjában nem haladták meg a 55 évet és legalább három éve dolgoznak már szakmájukban.
Felvételük az esti felsőfokú oktatásba versenyvizsga alapján történik, a beiskolázási tervben megállapított helyek arányában. A jelölteknek ajánlania kell annak a vállalatnak, intézménynek, vagy szervezetnek, ahol dolgoznak.
Az esti oktatásba felvett diákok bizonyos könnyítéseket élveznek, például olyan munkaprogram kijelölésével, hogy rendszeresen látogathassák az előadásokat, évente 30 nap részletekben vagy egyszerre kivethető fizetett tanulmányi szabadságot kapnak, a pihenő szabadságok kivétel.
A látogatás nélküli felsőoktatást az egyetemeken, pedagógiai intézetek és a Gazdaságtudományi Intézet keretében szervezik meg.
A látogatás nélküli felsőoktatásba olyanok iratkozhatnak be, akik elvégezték az általános középiskolát és leértékelték, vagy ezzel egyenértékű iskolát végeztek és bizonyítvánnyal rendelkeznek, ha a felvétel időpontjában nem haladták meg 35. életévüket. A művelődési létesítmények aktivistái, a sajtó és a kiadványállatok szerkesztőjei dolgozói, akik legkevesebb három éve dolgoznak a termelésben beiratkozhatnak a filológiai, történelemtudományi és filozófiai fakultásokra; a tényleges tisztek a jogtudományi, gazdaságtudományi, filológiai, történelmi és filozófiai fakultásokra; azok a káderek, akik könyvtelisi, önkéntesek, pénzügyi és hitel, tervezési, munka és bérzési, statisztikai, műszaki-ai vagy ellátási és gazdasági szervezői, áruismereti, árufor-

Nagyobb figyelmet a gazdasági építkezések befejezésére

(Folytatás az első oldalról)

Nagy lemaradás mutatkozik rajonunk kollektív gazdaságai-ban a baromfioktatás építését illetően. Több gazdaságban tervezésről van szó, hogy az év folyamán nagy befogadóképességű baromfioktatást építenek, amelyek lehetővé teszik, hogy 1963-ban százezer számra tevésszék a baromfit. Ha figyelembe vesszük ezeknek az építkezéseknek az előrehaladását, meg kell állapítanunk, hogy ezen a téren bizonyos mértékű hanyagság, nemtörődomség tapasztalható. A szemléltető November 7. gazdaságban még mindig az alapozás árszámlái tartanak. A nagylaki Victoria gazdaságban éppen csak, hogy kiöntötték az alapzat betonját. A világosi Nicolae Bálcescu gazdaságban még hozzá sem kezdtek az alapozási munkálatokhoz.
Ha a naptár állását vesszük figyelembe, meg kell állapítanunk, hogy rajonunk kollektív gazdaságaiban a gazdasági építkezések felhúzója nem halad elégséges mértékben. A nagylaki Muresul és Victoria kollektív gazdaságokban például a vezető tanácsok nem fordítottak kellő figyelmet az építkezésekhez szükséges szakemberek bevonására, nevelésére. Így komoly nehézségek ütköznek az építkezések előrehaladását illetően. Hasonló a helyzet a pankotai és más gazdaságokban is. Több gazdaságban nemtörődomség tapasztalható az anyagbeszerzés tekintetében. Akadnak olyan gazdaságok is — mint a nagylaki, a kúrtosi — ahol már a tavasz óta ott áll az építvány és nemtörődomség, feleltettség következtében nem kezdtek meg az építkezést.
Az idő sürget. Kollektív gazdaságaink vezető tanácsai-

miújság KÜLPOLITIKÁBAN

N. Sz. Hruscsov üzenete az UNESCO általános értekezlete XII. ülészakánának résztvevőjéhez

MOSZKVA. (Agerpres). — **TASZSZ:**
Nyikita Hruscsov, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke üzenetben üdvözölte az UNESCO általános értekezlete XII. ülészakánának résztvevőit.
„Az Önök értekezlete, amelyen a világ csaknem valamennyi országának képviselői résztvesznek — hangzik az üzenet — az emberi társadalom fejlődésének jelentős időszakában zajlik le. Összeomlik és eltűnik az egykori szegényes és elmaradott rendszer, amely annyi szörzettséget és szenvedést okozott az emberek millióinak. A nagyszabású társadalmi változások és a példátlan tudományos és technikai vívmányok korszakát éljük, amely lehetővé tette a világról ostromának megkezdését.”
„Az emberiség előtt nincs ma fontosabb feladat — mondja — a továbbiakban az üzenet — mint harcolni a békéért, a különböző társadalmi rendszerek államok békés egymás mellett éléséért, az általános és teljes leszerelésért.”

ENSZ A Politikai Bizottság október 8-i ülése

NEW YORK. (Agerpres).
Az ENSZ-közpülés 17. ülészakája Politikai Bizottságának október 8-i délelteli ülésén G. P. Malalasekera, Ceylon képviselője követelte, hogy a három hatalom — az USA, Anglia és a Szovjetunió — katonai költségvetése csökkentésére kötelezően 1 milliárd dollárt az Egyesült Nemzetek Szervezetének rendelkezésére, a gyengén fejlett országok megsegítésére öltájj. Ceylon küldötte támogatta Braziliának azt a javaslatát, hogy Latin-Amerikában és Afrikában létesítsenek atomfegyvermentes övezeteket. Még veszélyesebb azonban a feszültség Európában, s ezért kívánatos lenne, hogy ismét vizsgálják meg a Rapacki-tervet — mondotta.
Az ezután felszólaló Godber, Anglia képviselője kijelentette, hogy küldöttsége tanulmányozni fogja Ceylon javaslatát. Hangsúlyozta, hogy az angol küldöttség Kennedy elnök, Hruscsov miniszterelnök

Rambodza kilenc évvel ezelőtt nyerte el függetlenségét

PNOM PENH. (Agerpres).
November 9. a békés és semleges Kambodzsa nemzeti ünnepe. A függetlenség elnyerése óta eltelt kilenc év alatt jelentős sikereket születtek az országban. Megnövekedett a hus és más mezőgazdasági termékek termelése, sok ezer hektár földet hasznosítottak és csatornáztak.
Kambodzsában 5 felsőoktatási intézet, 12 főiskola, 48 kollégium és mintegy 4000 elemi iskola működik. Az országban ráteremt az általános elemi iskolai oktatás megoldására és nagy sikereket értek el az irástudatlanság felszámolásában.
Az utóbbi években Kambodzsa arra kényszerült, hogy állandóan visszaverje agresszív szomszédait, az USA által ültetett Dél-Vietnámban és Thaiföldön provokációkat, amelyek minden áron arra törekednek, hogy leterítsék az országot a béke és a semlegesség útjáról s hozzájáruljanak a SEATO katonai szekeréhez.
A dél-vietnámi és thaiföldi hatóságok az utóbbi időben nyílt katonai provokációkra vették az országot és feszültséget teremtenek Kambodzsa határain. Az agresszorok benyomulnak az ország területére, bombázzák és gépfegyverezik a határmenti településeket. Mindez arra késztette Kambodzsát, hogy egy nemzetközi értekezlet összehívását javasolja, amely garanciákat dolgozna ki az ország semlegességének és területi épségének biztosítására.
Az USA és vele együtt a nyugati országok többsége, voltaképpen elutasította Kambodzsa javaslatát. Ennek következtében fokozódott Dél-Vietnámban és Thaiföldön provokációk Kambodzsa határain.
BRASÍLIA. — Hermes Lima brazil miniszterelnök november 8-i sajtónyilatkozatában hangsúlyozta, hogy „a béke megvédéséhez elsősorban a lezárás szükséges”. A brazil miniszterelnök kijelentette, hogy „brazília külpolitikájának legfőbb célja a béke megvédése, mivel csak ez óvhatja meg a világot az atomháborútól”.

A Rapsodia Román eladásáról írják A románok meghódították, elbűvölték a közönséget

NEW YORK (Agerpres).
„A topekai hangversenyvidny fénypontja volt a román folklóregyüttes péntek esti előadása amelyen közel 4000 ember vett részt. Ez rekord számot jelent” — írja a Topeka Daily Capital helyi újság. „A románok meghódították, elbűvölték a közönséget. A Rapsodia Romina két órási előadása magas művészi élményt nyújtott a közönségnek, amely hosszú táppal jutalmazta a szébbnél-szebb — tánc- és zeneszámokat.”
„A nálunk ismeretlen cimbalom, pánsíp és furulya hangja szokatlanul szép színt kölcsönözött a zenének és elbűvölte a közönséget. A fiatal táncosok a román népzene ütemére tüzes táncokat lejtettek és jókedvűen a közönség is átragadt.”
„A kezdtük — írja a lap — színpompások, a zenekar és a táncosok állandó meggása a színpadon a szüntelenül változó képek kaleidoszkópja nyújtotta.”
Az újság a román művészek közül különösen kiemeli Ionel Budisteanu karmester, Angela Moldovan és Damian Luca énekes szereplését.

Mozzanatok az amerikai választásokról

Az Egyesült Államok színesbőrű lakossága — mintegy 20 millió lélek — országos viszonylatban teljesen elégtelenül van képviselve: a képviselőházban mindössze négy, a szenátusban pedig egyetlen képviselője sincs.
Az amerikai sajtóügynökségek megjegyzik, hogy Edmund Brown, akit Richard Nixonnal szemben újra megválasztottak California állam kormányzójává, tiszttségének betöltése előtt hivatalos... pokerjátékos volt.
A választási kampány folyamán Nixon mindentalan a zen színpadon, hogy rivalisa rágalmozó és gyalázkodó hadjáratot indított ellene: hamis esküvel, csalással, iszákosság, sőt gyengelmélységgel vádolta. Nem tudni, mennyi igaz ebből, tény azonban, hogy Everett Burkhalter, aki California államában a demokrata párt részéről lépett fel képviselőjelöltként, beperelte Nixonot „szidalmazásért és gyalázkodó magatartásért”, s két millió dollár kártérítést követelt. Beadványában Burkhalter hangzottja, hogy az egyik televíziós programban Nixon kijelentette: „Burkhaltert meg kutyapécérnek sem ajánlanám.”
A Chicago Daily News című újság több fényképet közölt, amelyek demokrata párti ügyrokkot ábrázolnak, amint Chicago egyik szavazóhelyisége előtt megvesztegetnek két választópolgárt.
A képviselőházba egy halottat is bevalasztottak. Az történt, hogy pár nappal a választások előtt Clem Miller demokrata párti jelölt repülőszerecsénstől áldozata lett. Az idő rövidége miatt nem tudtak helyettesről gondoskodni, s Miller neve továbbra is a jelölt-listán maradt. A szavazatok összeszámlálásakor Millert nyílvánították megválasztottnak. (Agerpres)

Néhány mondatban a világ minden tájáról a világ minden tájáról

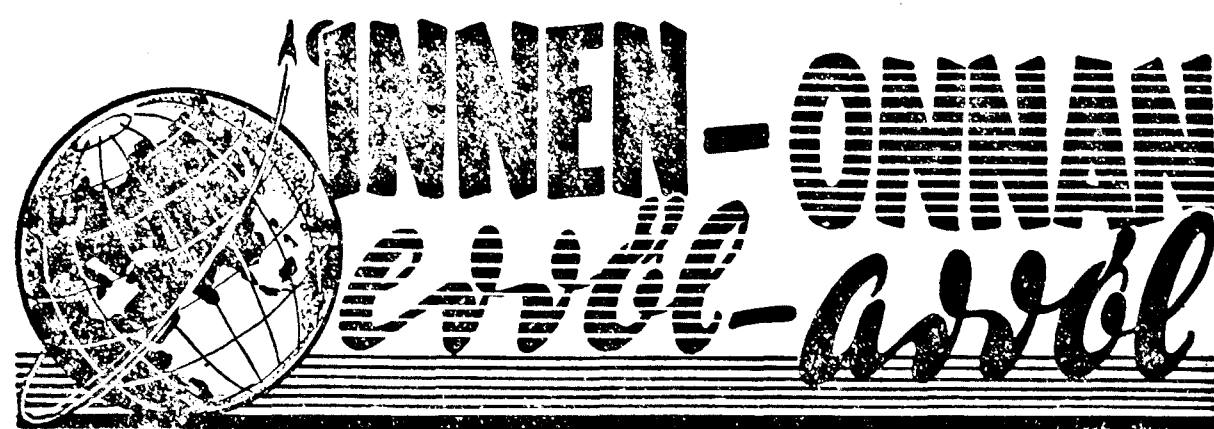
DZSAKARTA. — Az ANTARA hírügynökség jelentése szerint az indonéz kormány határozatot hozott a Jemeni Arab Köztársaság elismerésére.
*
KAIRO. — A Reuter jelentése szerint november 8-án Kairóba érkezett Abdel Mohsen ben Abdel Aziz, Szaud-Arábia királyának testvére és a sauditák kormány volt belügyminisztere, aki elhatározta, hogy minden kapcsolatot megszakít a jelenlegi saud-arabiai rendszerral és bekapcsolódik a Kairóban nemrég megalakult Szaud-Arábiai Felszabadító Arcvonaiba.
Aziz herceg Szaud király negyedik fivére, aki az utóbbi négy hónapban elhagyta az országot.
*
LONDON. — Henry Brooke angol belügyminiszter beismerte, az alsóházban, hogy Angliában fokozódott a fajludózó akciók s az érvényben lévő törvények már nem elegendőek a fajludózás megfékezésére. Egyben biztosította az alsóházat, hogy a belügyminisztérium minden intézkedést megtesz a fajludózó megnyilvánulások elfojtására „a jelenlegi törvények által megengedett határok” között.

KÖZPONTI LOTTO

A központi lotto november 9-i húzásoknak nyerőszámai a következők:
15, 57, 50, 17, 4, 16, 37, 58, 12, 52
Különleges húzás:
A-osztály: 58, 4, 57
B-osztály: 12, 50, 16
C-osztály: 15, 17, 37
Nyereményösszeg: 701.871

Strauss kontra Der Spiegel

vezérkari szakemberek és ismert katonai kommentátorok véleményét idézve, felhívta a figyelmet Bonn kudarca kárhoztatott stratégiai felfogására, amely nem a védelem szűkességéből indult ki, hanem abból, hogy nukleáris fegyverek felhasználásával agressziót indítson a Kelet ellen ami pedig a szövetségi köztársaság megsemmisítéséhez vezetne.
Nem ez volt az első eset, amikor a Der Spiegel támadta hadügyminisztert. Strauss már régóta le akart számolni a folyóirat szerkesztőivel, akik két évvel ezelőtt elsőként mutatták ki Strauss felelősségét a nagy port felvert „Fibag-ügyben”. És a botrány még nem zárult le teljesen, noha a Bundestag vizsgálóbizottsága kimondta, hogy Strauss nem rossz szándékkal vezetett, mindössze „elővigyázatlan” volt, amikor megkínnyította a kormányt néző hátrányos szerződések megkötését. A nyugatnémet lapok megírta, nem lehet véletlenül tekinteni azt, hogy a Der Spiegel elleni rendőrségi fellépés pontosan két nappal azután történt, hogy a Bundestag bizottsága „tisztára mosta” Strauss. „Az akció Strauss bosszújának műve” — írta a Le Monde nyomban az újságírók letartóztatása után. „Nyilvánvalóan a nagy ember bosszújáról van szó” — állapította meg gunyosan a Frankfurter Rundschau is.
Straussnak azonban egyből áll kellett ugrania az ügyvezető búrsozó demokráciáról a nyílt terrorra, hogy a tekintélyt aláásó újságírókkal való leszámolás óhajától eljusson a „hazaárulási” per megrendezéséig. Willy Frischauer újságíró megírta az Evening Standardban, hogy „a bonni biztonsági szolgálat gestapoista akciói megmutatták, az Adenauer-Strauss kormány levetette a demokrácia álarát”. Az újságíró Strauss von Papenhez hasonlítja, aki hasonló akciókkal egyengette Hitler útját. Mint ismeretes a bonni kormány jelenleg ügynevezett rendkívüli törvénykezés bevezetésére készül, hogy elfojthasson bármilyen demokratikus megnyilvánulást. A Westfalische Rundschau ezzel kapcsolatban így ír: „A Der Spiegel elleni akció érthetővé teszi, hogy a hannoveri szakszervezeti kongresszus mielőtt tanúsított bizalmatlanságot a rendkívüli törvényekkel szemben. Könnyű elképzelni, hogyan fog eljárni a kormány, ha törvényes eszközök állnak majd rendelkezésére.”
A Der Spiegel elleni vádak neveléséges voltát kiemeli az e-

Barátkozás a fényvel

A történelem előtti időkben az ősembernek nagy része óvakodott a fénytől. A tűznek csak egy hasznát látta: az elejtett vad megpirítását. A tűz „kintéltye” azonban nehéz, a növekedett, ugyanis az ősemberben — különösen éjszaka — féltelmet keltettek a lobogó lángok. De aztán ugyanarra megbarátkozott vele, hogy... feltalálta gerjesztési módját.

A mesterséges világítás eredete az őskorban nyúlik vissza, amikor az ősember észrevette: a gyantás fa és nyársról lecsöpögő zsír fényesebben, tartósabban és egyenletesebben ég, mint a közönséges, száraz fa. Így kerülhetett a tűz „szolgálatára” megosztására — fényforrássá és hőforrássá. A forgács, — illetve a fahéncs lámpa (agyagedények, amelyekbe égő gyantás forgácsot vagy fahéncsot rakosgattak), a zsírral vagy olajjal táplált mécses, a gyantával, kátránnyal bevont fátyla sok-sok évszázadon át szolgált a fényvel megbarátkozott emberiségnek.

A névtelen feltalálók egyike „összeházasította” a fáklyát és a mécsset. Így született meg egy új világító eszköz — a gyertya. Szilárd éganyagát a fáklyától, belét a mécssetől „örökölte”. A gyertya kevesebb fényt adott, mint a fáklya, de többet, mint a mécses. Kezelése pedig mindkettőtől jóval könnyebb és kényelmesebb volt, s ezért viszonylag gyorsan elterjedt.

A gyertya „uralma” elég sokáig tartott. Ott égett például a XV. századbeli Firenze előkelő házainak külső falára szerelt lámpákban is. Ezek voltak az első közvilágítási eszközök, az úgynevezett „lanternák”.

Időközben a gyertyák tökéletesedtek. Milly, bécsi gyáros 1834-ben a belet olyan vegyszerrel impregnálta, amely biztosította a teljes leégést, vagyis nem kellett tovább „lekopantani” a megszenesedett szálát. A gyertyát a XIX. század elejéig fagygyóból, a finnyásabb orru, gazdagabb emberek számára viszont méhviaszból készítették. Az olcsóbb és mégis kellemesebb illatu sztearint és parafint a feljövő vegyipar ajánlódta a „fényéhes” embereknek.

Az olajvilágítás azonban nem fejlődött. Csak Argant, párizsi vegyész két találmánya mozdította ki a kátyúból. Az egyik a lámpacső (lámpapüveg) volt, amely a légáramlástól elzárta az olajlámpa lángját, így biztosította egyenletes, nyugodt égését. A másik sikeres találmány: a kőréteg. Ez az egyszerű, lapos belületű, és visszatükröző felület egyenletesen elosztott fényt adott. De még jelentősebb előrelépést ért el a lámpa Siliman vegyész találmánya révén, aki előállította a petróleumot.

A XVII. század vége felé versenytársa is jelentkezett az ad-

digi világító eszközöknek — a gázégő. 1813-ban Londonban, 1815-ben Párizsban csodálták meg először a járkelők az utcái gázlámpáit. S bár Auer gázlámpáját is készített a gáz lámpára, amely többszörösen megnövelte fényerejét, mégsem tartóztathatta fel az elektromos világítás térhódítását.

Az első gyakorlatilag használható izzólámpát a francia Foucault szerkesztette 1843—44-ben, 1876-ban pedig Jablokov orosz mérnök tökéletesítette. A közutakat azonban Edison ismeri el az izzólámpa feltalálójának, aki 1879 október 21-én 45 óráig égette az elektromos izzólámpát. Ez a fényforrás nyomban gyors fejlődésnek indult, s győzelemért került ki a nagy versengésből.

A Mars sokkal jobban ki van téve a meteoritok hatásának, mint a Föld — jelentette ki a TASZSZ munkatársának E. Szobotovics leningrádi tudós. A szovjet tudós megemlíti, hogy a Mars légköre ritkább, ezért a meteorit rajta áthaladva sokkal kevésbé módosul, mint amikor a Földre hull. A meteoritok nyomai sokkal hosszabb ideig maradnak meg a Marson, mivel ott a légkör csaknem teljesen nedvessé-

Tudja-e, hogy...

...a Szovjetunió területén egyenlő 90 olyan ország területével, mint Anglia és csaknem 700 olyan országgal, mint Hollandia? A Szovjetunió határai másfélszer olyan hosszúak, mint az egyenlítő.

...a világ legmélyebb tava a Szovjetunióban levő Bajkál-tó, amelynek mélysége 1.741 méter? A Bajkálnak több víze van, mint a Balti-tengernek, jóllehet felülete sokkal kisebb.

...Edward Jennernek, a himlő elleni oltóanyag feltalálójának számtalan ellenfele volt? Az oltóanyagot hosszú évek óta nem lehetett széles körben alkalmazni, mivel Jenner ellenfelei azzal rémítették a közönséget, hogy a himlős tehenektől nyert oltóanyag tehénvé változtatná az embert!

...a forró nyári napokban sok vizet iszunk, télen viszont jelentősen csökken a vízfogyasztás? Egy normális ember 75 év alatt 7,5—8 vagon vizet iszik.

...az amerikai indiánok borzalmas körülmények között élnek, az Egyesült Államokban lévő rezervátókban. Egy New Yorkban kiadott könyv rámutat, hogy az USA-ban élő emberfajok közül az indiánok táplálkozásuk a leggyengébb.

Az indiánok átlagos életkora 17 év.

Ősi verőfény a parkban (Kelen Ferenc felvétele)

Milyen a Mars bolygó szerkezete?

A Mars sokkal jobban ki van téve a meteoritok hatásának, mint a Föld — jelentette ki a TASZSZ munkatársának E. Szobotovics leningrádi tudós.

A szovjet tudós megemlíti, hogy a Mars légköre ritkább, ezért a meteorit rajta áthaladva sokkal kevésbé módosul, mint amikor a Földre hull. A meteoritok nyomai sokkal hosszabb ideig maradnak meg a Marson, mivel ott a légkör csaknem teljesen nedvessé-

mentes, s a légkör és a víz csak nagyon gyenge hatást gyakorol a bolygó felületére.

Amint Szobotovics hangsúlyozta, ezeket a hipotéziseket meg fogják erősíteni azok a felvételek, amelyeket a Mars irányába felbocsátott űrrakéta készít majd.

Szobotovics rámutatott, hogy szerkezete tekintetében a Marsnak lényegesen különbözik kell a Földtől. Míg a mi bolygónknak van kerge, a burka és a magja pedig jól el van határolva, a jelek arra mutatnak, hogy a Marson nincs ilyen elhatárolás.

A Mars könnyebb, mint a Föld. Márpedig egy kisebb test gyorsabban kihűl. Ennek alapján a szovjet tudós véleménye szerint a marsi elemeknek, miután sokkal gyorsabban elvezették a vegyi reakciók és a rádióaktív bomlások nyomán keletkezett kezdeti hőfokukat, „nem volt idejük megfelelően elrendeződni a mag körül”. A szovjet tudós feltevése szerint a

Mars magva nem olyan egységes, mint a Földé. „Feltételezhető — hangsúlyozta Szobotovics —, hogy a Marsnak vagy nincs kergé, vagy pedig elszigetelt részekből áll”.

E Szobotovics úgy véli, hogy a Mars felület domborzatának közeli lefényképezése nagy mértékben hozzájárul majd ennek a hipotézisnek a megerősítéséhez.

Georgij Moszlov szovjet repülőmérnök neve már harminchárom szerepel a világszázstartók névsorában. 1959 őszén J-66 mintájú gépen óránként több mint 2.500 kilométeres sebességet ért el. 1961-ben pedig ugyanezzel a géppel több mint 34.000 méter magasságba emelkedett. Nemrégiben új rekordot állított fel: J-166 mintájú géppel 2.678,5 kilométeres óránkénti átlagssebességet ért el, jelentősen túlszárnyalva R. Robinson amerikai repülő eddigi világrekordját. Az egyik felszállás során G. Moszlov gépe több mint 3.000 kilométer óránkénti sebességgel haladt, ami csaknem háromszorosa a hang sebességének.

Mi szabályozza a test hőmérsékletét?

Dr. H. Rohrer, a bécsi egyetemi pszichológiai intézetben végzett kísérletei alapján megállapította, hogy minden melegvérű állat testében állandó, apró rezgések tartják fenn a test hőmérsékletét. Véleménye szerint az izmok szüntelen összehúzódással okozzák ezeket a mikro-rezgéseket, amelyek mértéke az élőlény állapota (ébredés, alvás, különböző tevékenységek) szerint változik. Minthogy a hidegvérű állatokban nem észlelhetők ilyen rez-

gések, dr. Rohrer feltevése, hogy éppen ezek tartják fenn a test állandó s a külső hőfoktól független hőmérsékletét. Az ember teste másodpercenként 7—13 rezgést végez, még mély alvás közben is, sőt a halál sem szünteti meg azonnal a rezgéseket. Tengeri malacokkal végzett kísérletek során a szívritmus megállása után 50—70 percig észleltek impulzusokat. Leiki megfigyelések és fizikai megterhelés, fáradtság, jelentősen befolyásolják a

rezgések amplitúdóját, sőt még valamilyen nevesebb mozgás elkezdeténél is 70 százalékkal emelkedik a nyugalmi helyzethez képest. A nyugtató szerek viszont csökkentik az amplitúdót. A mikroméretű izommegmozgás áttevődik a csontokra és a különböző szervekre is.

Szállójárók eredete

A GORDIUSZI CSOMÓ

Mikor valamilyen bonyolult kérdés megoldásáról, vagy zavaros helyzet tisztázásáról van szó, azt szokták mondani, hogy valószínű gordiuszi csomó!

Ennek a szállójárnak az eredete messze visszanyúlik az ókorba. Frigia leendő fejedelmének szemérmében a választék sohogysom tudtak megegyezni. Végül úgy határoztak, hogy az lesz Frigia királya, aki legelőször halad el a Zeus templom előtt. A véletlen úgy hozta, hogy ókrós szekérével éppen egy Gordiusz nevű földműves paraszt haladt arra, akit már ifjú korában királyságot jósoltak. A királyválasztott Gordiusz várost alapított Gordion névvel, s emlékeztetés szekerét az ottani Zeus templomhoz helyezte el. A szekér rudját fahéncsal oly mesteren az ígához kötötte, hogy évszázadokon át senki sem akart, aki azt ki tudta volna bontani.

Időszámításunk előtt 333-ban az ázsiai hódító útjára induló Nagy Sándor Gordion templomát is felkereste. Gordiusz híres szekere neki is megmutatott, s ő a kardjával vágta végig a fahéncs köteleket, „megoldva” így az évszázados gordiuszi csomót. Megiehet, hogy ebben a tetteben a világ-uralomra vágyó hódító egy régi jóslat is vezetete, mely szerint az Ázsia feletti uralmat csak a gordiuszi csomó megoldója nyerheti el.

lyosított formában kapják a sót, amely közvetlenül a több száz méter mélységben lévő sótelepből folyik. Vajon megváltozott-e a só eredeti állapota? Nem, itt másról van szó. Az embernek sikerült kényszerítene a sót, jöjjön felszínre anélkül, hogy kuta- és tárnákát vájjon, ki- fejtse a nagy mélyből és

rül, mint a hagyományos kitermelési módszerek alkalmazása. Már magát a szonda nyílását is azzal a vízzel átsákál, amely fémcsövekben nyomással hatol be a mélybe. A sórétegre jutott víz feloldja a sót, s igazi földalatti sólé-medencéket alkot. Ugyancsak a víz szállítja csővezetékeken a nyersanyagot

a klórt illeti, nagy mennyiségben használatos a sószárazításban és a gyógyszeriparban, a mezőgazdasági kártevők elleni küzdelemben, a műanyagiparban. Így tehát sok termék alapja a só. Ezt a mesébe illő kincset az új technika felvezetett emberi értelem arra kényszeríti, hogy szabadítsa fel a benne rejlő hatalmas értéket. Az értékes ásvány vegyipari feldolgozása révén tehát a legváltozatosabb és igen hasznos termékeket nyerünk. Jelenleg számos nagy vegyipari vállalat: a borzesti vegyipari kombinát, a góvori és marosújvári szódagyárak és más üzemek nyersanyaga majdnem kizárólag a szondákkal kitermelt só. Különben az ország sótermelésének több mint a felét ezzel a módszerrel hozzák felszínre. A legfinomabb konyhasót (a caciocal sóbánya termékét) szintén a szondákkal kitermelt sóból állítják elő kristályosítás útján. A hatékony folyamat újabb vállalatok újabb üzemrészeit hasznosítja majd magasabbrendűen a sót.

Mihai Corut és G. Ieva, az Agerpres szerkesztői

A só új értéke

csillékkal napvilágra hozza. Pontosabban, a vegyipari nyersanyagául szolgáló só szondákkal termelik ki. Ilyen szondák vannak Marosújváron, a szódagyár közelében, Tg. Ocnaán, ahonnan folyékony só szállítanak a borzesti új vegyipari kombinát, Góvora közelében, ahonnan a helybeli vegyipari üzem látják el sóval. A sószondák sokban hasonlítanak a kőolajkutakhoz. Működésük egy eredeti román, rendszerezésére, szakszorosára növelte annak értékét. Emeltesse méltó, hogy a vegyipari üzemek cseppio-

a vegyipari berendezésekhez. Így tehát a víz fűrészkőz egyben szállítóeszköz szerepét is betölti. A vegyipari üzemek elektrolízis-berendezéseiben a sólé villamosáram hatásának vetik alá. Az egyik póluson felhalmozódik a klór, a másikon pedig ugyancsak értékes termék gyűlik össze, a marosóda, amely nélkülözhetetlen különösen iparágakban, a szappangyártásban, a műanyagiparban, a festéktermelésben stb. A marosódat felhasználják a pamut merccerizálására, kőolajipari termékek finomítására. Ami pedig

A naftalin vegyi értékesítése

A naftalin rendkívül jelentős vegyi termék a festék- és textilipar számára. A naftalin termelés még nagyon csekély a szülkeletéhez viszonyítva. Az RNK Akadémiája temesvári kutató részlegének festék-laboratóriumában dolgozó kutatók a-

nulmányozzák a kőolajtermékekben nagy mennyiségben található metilnaftalin értékesítésének kérdését. Metilnaftalinból olyan termékek nyerhetők, amelyeket festékek gyártásánál vagy a textiliparban használnak.

Az ultrahang módosítja az átöröklést

Trofim Zaruballo, leningrádi biológus értékes kísérleteket végzett az ultrahang biológiai alkalmazásával kapcsolatban. Megállapította, hogy ha a paradicsommagot vetés előtt ultrahanggal kezelik, megváltoznak tulajdonságai, fokozódik a mag csírázóképesége és a növény jobban fejlődik. Ezek a tulajdonságok a növények

utódaira is átvihetők. Az így nyert paradicsomok íze igen kiváló. Az ultrahang alkalmazása 8—10 nappal rövidíti le a vegetációs időt. Ennek igen nagy jelentősége van az északi vidékek mezőgazdasága szempontjából.

A só is azon kincsek közé tartozik, amelyek évezredek óta, óriási természeti kincsértárként hevernek hazánk altalajában. A geológusok, a fāradhatatlan kincskereső az azt tartják — és nem alaptalanul —, hogy hegyeink többsége sóval van „belleve”. S valóban, ha megtesztjük a Caciocalt Ocnele Mari-ig, a Săniactól Marosújvárig vezető utat, mindenütt fehérkés „sziklából” álló hegytömböket látunk.

Milyen nagyok sóterületeink? Hogyan hasznosítjuk őket? Választ keresve erre a kérdésre meg tudtuk, hogy csupán egyetlen ilyen hegytömb — a Ploiesti tartományi Săniac-i — több száz évig fedezhetné az egész földgömb lakosságának konyhasó-szükségletét.

De ezt a kincset ma nem csupán élelmi célokra termelik ki. A szokásos só, amely a sótelekeket izsijúzik, rendszerünk évelben egész sor termék fontos nyersanyagává avatuk. Felhasználja a só rohamosan fejlődő vegyiparunk, tizszeresére, százszorosára növelte annak értékét. Emeltesse méltó, hogy a vegyipari üzemek cseppio-

A pekingi Szun-Yat-szen parkban nyílik a híres Éjszaka királynője kaktusz. Nevét onnan kapta, hogy csak éjszaka nyílik és csodálatosan szép virágai két-három óra alatt elhervadnak. A park kertészei nemrég a kivirágzás előtt álló növényt nappalra sötét helyiségbe állították és éjjel erős fényvel világították meg. Így elérte azt, hogy az éjszaka királynője nappal bontotta ki tündöklő szirmait és több mint 8 órán át virágzott.

Nemzetközi televíziós híradó

A moszkvai televíziós állomás a napokban bemutatja az Intervizs nemzetközi rendszerhez tartozó szocialista országok első televíziós híradóját. Az adást Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, a Német DK, Románia, Magyarország és a Szovjetunió televízió szolgáltatók.

A híradó szemléltette a nagy iparvállalati és lakásépítkezéseket, érzékeltette a nagy szocialista tábor országai közötti együttműködést és barátságot. A bukaresti televíziós stúdiónak az Intervizs számára készített riportján révén a moszkvai, leningrádi, kijevi, dnyepropetrovski, ri-

sok más szovjet városból megismerhették a bukaresti építkezéseket, panorámáját, röpke pillantást vehettek a 4. áru-minta-kiállításra. Ugyanakkor több filmfelvételt is láthattak az N. Sz. Hruscsov vezette szovjet párt- és kormányküldöttség romániai látogatásáról.

Kemény anyagok vágása

Minthogy a kemény anyagok (rozsdamentes acél, titáztéglá, azbesztcement, kristályos korund stb.), nem vágathatók a szokásos oxigén lángvágó eljárással, drága s kis termelékenységű módszereket használnak ilyen célokra. Ezek az eljárások (villamos ív vagy védőgázos oxigén) drága, egyenetlen felületű eredményeznek. Sokat ígérő megoldásnak látszik az 1955-ben kifejlesztett plazmaíves vágás, ezt azonban iparilag még nem alkalmazzák. A cseljabinszki vasművekben újabb egyszerű és olcsó

megoldást találtak: közönséges oxigénvágó pisztolyt használnak, amelynek lángját folyamatosan titántörlemmel táplálják. Az égő titán a vágás felületén magas hőt fejleszt, amely mag a legkeményebb anyagokat is megolvasztja; az oxigénsugár pedig elfújja a megolvadt fémét és szabaddá teszi a további réteget a vágásra. Az új eljárás egyenesen felületet biztosít, s az emittett anyagokon kívül a sárgarész, az öntöttvas és a kerámia anyagok vágására is alkalmas.

Küzdelem a bilharzia ellen

Az UNESCO legutóbbi jelentése szerint a trópusi betegségek listáján a malária mögött a második helyet a bilharzia foglalja el. Ezt a haematariát (vérvizelést) okozó, mindmáig leküzdhetetlen kórt a distonia haematobium, valamint a filaria sanguinis nevével élősködő terjeszt. Az UNESCO adatai szerint Közép-Keleten és Dél-Amerikában 150 millió ember szenved e bajban.

Már korábban megállapították, hogy a kórt okozó élősködő fejlődésének egy bizonyos szakaszán — a bulinus truncatus nevével csiga nyálkahártyájában él. Georg Mandhal-Barth, az ismert csigakutató kerekfenékűt vizsgálta. Véletlen révén jött rá arra: ha a bacillus-gázával rokon bulinus truncatus csigáját a bulinus truncatus-szal egyazon akváriumban él, akkor az utóbbit nyálkahártyája által termelt toxin az élősködő kifejlődését meggátolja. Egyiptom egészségügyi szer-

vel — ahol különösen sok a bilharziában szenvedő beteg — az ide a bulinus truncatus millióit telepítették a falvakba és a városok környékére, valamint a Nilus mocsaras ingoványába. Azt remélik, hogy az akvárium kísérletek a szabad természetben is megismétlődnek, s a mindmáig oly sok áldozatot követelő bilharziát a bulinus truncatus segítségével leküzdhetik.

— Téved — válaszolta Hermann Hesse —, nincsenek szerény emberek, csak ügyetlen hízelgők.

HUMOR

Növényevő halak

Különös szállítmány érkezett ez év tavaszán hazánkba. Két repülőgép Kinából nyilon zacskókból készült víztartályokban 100.000 apró, 1—2 cm-es halat hozott a cefai állami haitenyésztő gazdaságba. Az érdekes és nálunk eddig még ismeretlen két halfajta tudományos neve „Hypophthalmichthys” és „Ctenopharyngodon” és a pontyfélék családjába tartoznak.

Sportforgásaink legnagyobb bánatára már elfáradóban elmondjuk: bár az importált halfélék két-három éves korukban 6—7 kilogramm nagyságra is megnövekednek és később elérik a 12—14 kilogrammot, nehéz lesz az esetleg kiszabadult példányokat a csatornákból megfogni, mert főleg vízinvó-nyekkel táplálkoznak. Eppen ezért hozták a messze Ázsiából. A hínárvó halakat arányosan elosztják a halastavakban. Így a buján növe vízinvónyok kitermelésével nem kell törődni, az eddig költséges munkálatokat elvágják nanonta ingyen a halak. Mi több, még egyéb hasznait is hoznak: izletes husuk sütte vagy főzve egyaránt fogyasztható.